

140427-a

Angličtina má někdy výhodu, spočívající v možnosti užití dvou nebo i několika termínů pro to, co v jiných jazycích (dokonce třeba i v češtině, jako v tomto případě) je označováno tímž slovem. Nedávno tu byl americký fyzik (Lawrence M. Krauss); v Olomouci se promítal jeho (a Dawkinsův) film, který nese název „Unbelievers“. V české verzi rozhovoru s ním se to překládalo jako „Nevěřící“, a jakákoli zmínka o konkrétním jazykovém problému tu chyběla. Angličtina dost důsledně rozlišuje mezi „belief“ a „faith“; „unbeliever“ nemusí totiž být „faithless“. Krauss v rozhovoru vyzýval: „Otevřete své mysli úžasnosti vesmíru a existence a nelpěte na pověřčivosti a víře v mýty.“ Sám jsem film neviděl, jen jsem si večer poslechl, co říkal Krauss sám v televizním rozhovoru (pochopitelně anglicky v pozadí se to nedalo sledovat, takže šlo opět o překlad). A tak s těmito výhradami, poukazujícími na problémy nejen jazykové, bych dodal něco za sebe. Pokud je „víra“ úzce spojována s pověřčivostí a s mýty (lépe s mytologizováním), nemám proti eventuelní kritice ani nejmenších námitek. Ale „otevřít mysl úžasnosti vesmíru a existence“, to by třeba Hume rozhodně nazýval „belief“; ostatně vždyť úžas (přesněji údiv) považovali už Platón i Aristotelés za počátek filosofie – a filosofie se bez nějaké „belief“ rozhodně neobejde (i když to pochopitelně neznamená: bez pověřčivosti a mýtů – *beliefs* totiž nemůžeme paušálně redukovat na pověry nebo mýty).